

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izahaja vsak četrtrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštninjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Narodna za Nemčije 5 K, za druga izvenevstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Narodna se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Korotška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Korotška cesta št. 5, vsprejema naročnine, imenice in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petstovtine za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nesprejete reklamacije so poštnine prosta.

Savinjski kmetje, ne dajte se slepiti!

Mladi gospodje okrog „Narodnega Lista“ hočejo zdaj pred volitvami na vsak način vzeti ljudstvu zaupanje do duhovnikov, razirgati hočejo staro vez med njimi in ljudstvom. Toda ta zlobna nakana se jim ne bo posrečila. Duhovniki so prvi budili ljudstvo iz narodnega spanja, bodrili so je k narodni zavesti in je učili političnih pravic. Ko je posvetna inteligenca po mestih in trgih bila še večinoma nemškutarska. Koliko občin go duhovniki samo v zadnjem desetletju spravili iz nemškutarskega suženstva v zavedne narodne roke! Pogledjte le na obmejne kraje in v Slovenske gorice! Duhovniki so prvi izobraževali ljudstvo, ustanovljali so društva, jih vodili in jih še dandanes vodijo. Znano je, da zlasti bralna društva skoraj nikjer ne vspevajo, če se za-nje ne briga duhovnik. Kdo pa bi sešel nebrog govovor, podučnih shodov in raznih priredb, katere so priredili duhovniki?

Gospodje pri Narodni stranki so za vse to slepi, njim to nič mari ne gre. Le hujskati znajo zoper duhovnike! Zakaj le? Ker se duhovniki ne uklonejo slepo generalu dr. Kukovecu. O, bili so časi, ko so se duhovniki radi ljubelega miru tudi celjskim advokatom uklanjali. Saj pred volitvami je prejšnje vedno prišla komanda: Te-le volite za deželne poslance! Kmetje so se začudeno vpraševali: Zakaj pa naj ravno celjske advokate volimo? Duhovniki pa so jih pomirjevali in prigovarjali, da naj se le udajo disciplini.

Toda razmere so se izpremenile. Mladi advokate in koncipijenti v Celju so ustanovili liberalno stranko, katerej so se pridružili vsi, ki čutijo in mislijo z nesramnim listom „Slovenskim Narodom“ v Ljubljani. Duhovniki seveda s tako stranko ne morejo iti. Vsled tega jih ti mladi gospodje smešijo, obrekujejo ter hočejo uničiti ves njihov upliv. Ljudi hočejo odvrniti od njih, da bi sami tem lažje postali voditelji ljudstva.

Kmetje slovenski, ne dajte se slepiti od teh sebičnežev. Ti se vam laskajo kot najboljši prijatelji, kar pa nikakor niso. Ko bi ti mladi generali upali pri volitvah zmagati, postavili bi sami sebe za kandidate, saj je cela vrsta med njimi, ki bi bili radi poslanci. Ker pa vedo, da ljudstvo liberalnega advokata ne mara, postavili so kmete za kandidate. Kako vas sedaj vabijo, so vam sladki, vam obljube delajo, da bi vas spravili pod svojo liberalno komando. Same kmete so vam postavili za kandidate, da bi tem lažje zabavljali in smešili Kmečko zvezo, češ, glejte, kmetje, mi mladi doktorji smo vaši prijatelji, same kmete, vaše sotrpine, smo postavili za kandidate, Kmečka zveza pa je postavila le dva kmeta, drugi pa so en hofrat, en financar, en znan duhovnik itd. Tako nesramno hujska ta advokatska stranka zoper zaslužne može.

Toda, kmetje, ne dajte se slepiti. Glavna stvar pri vsakem kandidatu je, da je zmožen, da je zagovornik kmeta in da hoče z vso resnobo zastopati njegove koristi. Taki pa so vsi kandidati Slovenske kmečke zveze. Ti so se zavezali, delati v resnici in v prvi vrsti za korist kmeta. Liberalna stranka vas le slepi. Ta bi ne bila postavila kmetov za kandidate, če bi vedela, da bi gotovo zmagali. Tedaj bi se trgali za mandate dr. Kukovec, dr. Božič, učitelj Strmšek in drugi generali, kmetje pa bi bili nastrani.

Na Štajerskem ste sedaj dve stranki in s tem dejstvom moramo računati. Na jedni strani je Kmečka zveza s kmečkim programom in krščanskimi načeli, na drugi strani liberalna stranka, kateri načeljujejo celjski advokati in koncipijenti. Ti gospodje so se s čitanjem slabih spisov in od profesorjev na visokih šolah navzeli liberalnih načel, liberalnega duha, katerega zdaj hočejo širiti med ljudstvom. Kdor pristopi k tej stranki, prizna liberalna načela, čeprav je še tak poštenjak kot je g. Roblek. O g. Robleku zdaj pripovedujejo, kako krščansko je, kako rožnivenec moji itd. In njegovo krščanstvo posebno tisti naglašajo, katerim je vera deveta briga. Mi pa tako pravimo: Če bi bil g. Roblek v resnici krščanski mož, bi se bil za mandat oglašil pri Kmečki zvezi, ki ima krščanski program. Ker pa je liberallec, tega ni storil, marveč

stopil je pod prapor mladih celjskih liberalcev in je tudi priznal njihov liberalni program.

Če bi bil g. Roblek v resnici krščanski načel, bi podpiral krščanske liste, ne pa judovskih in liberalnih. Za to bomo nadaljevali proti njemu neizprosni boj. Kmetje savinjski, ki trezno mislite, volite le kandidata Kmečke zveze, dr. Povaleja. Ta je naš mož, ker je priznal kmečki program in vas bo bolje zastopal kot advokatični g. Roblek.

Kmetje, volite g. dr. Povaleja, ki bo složno deloval z drugimi slovenskimi poslanci ter bo mnogo dosegel za vas, g. Roblek pa bo hodil svoja pota, kot se je sam izrazil in čez leto bo naredil prostor sladkomilemu Fridrihu.

Kako delajo naši nasprotniki?

Izvrševalni odbor liberalne celjske stranke je izdal na svoje zaupnike naslednje „Nujno navodilo narodnim volilcem!“ katero naj prečitajo tudi naši volilci ter naobražajo na naše razmere. Ukaz celjskih generalov se glasi:

„Vse stranke krčevito delujejo, da pomorejo svojim kandidatom do zmage. Tudi mi moramo zastaviti vse sile za izvolitev neodvisnih kmečkih kandidatov.“

Pred vsem je potrebno, da zaupniki dobijo prepis imenika volilcev v vsaki občini. Vsak volilec, sploh vsakdo, ima pravico tudi po času reklamacij od občinskega urada zahtevati vpogled v imenik. Vsakdo si sme v smislu odredbe ministrstva več imenik prepisati.

Ako imate že pregled vseh volilcev, določite za vsako občino več agitatorjev, ki naj stopijo že zdaj z vsakim volilcem v dotiko.

Posebno strogo pazite, kdaj bode občinski sluga izročil volilec volilne listke in legitimacije. In strogo pazite, da se nasprotni agitatorji ne polastijo volilnih listkov in legitimacij. Stopite neposredno po razdelitvi volilnih listkov takoj k volilec ter vplivajte, da zapišejo volilci v listek ime neodvisnega kmečkega kandidata. Prosti prostor na listku prebrtajte, da nasprotniki vpisanega kandidata pozneje ne bodo mogli prečrtati in drugega vpisati. Prigovarjajte volilec, zlasti dvomljivim, naj dovolijo vam izpolniti listek ter vam naj dovolijo, da zaupnik shrani listke in legitimacije do časa volitve. To se sme zgoditi z dovoljenjem volilca.

Ako nasprotniki našega volilca premotijo, da vpiše njih kandidata, pregovorite volilca, da z njegovim dovoljenjem prečrtate vpisanega kandidata in vpišete našega.

Ako je listek nerabljiv, naj se uniči in volilec sme na dan volitve zahtevati nov listek od komisije ter vpisati ali vpisati dati drugega kandidata.

Že zdaj določite v vsaki vasi vsaj dva moža ki bosta ob času volitve kot naša zaupnika navzoča v volilni sobi, da preprečita kako nepostavnost in vpišeta na listke s privoljenjem volilca ime kandidata.

Varujte se vsake nepostavnosti, vsako nepostavno postopanje grajajte in nam naznanite. Tudi nam od časa do časa naznanite, kakšen je položaj.

Zlasti pazite, da se bodo naši volilci volitve zanesljivo udeležili, ker se sme voliti le osebno.

Delajte neumorno za dobro stvar in gotovo bode uspeh časten.“

Politični ogled.

— V Ljubljani je umaknil svojo kandidaturo socialdemokratski kandidat Kristan na ljubo liberalcem, za katere bodo sedaj glasovali socialdemokrati, proti krščansko-socialnemu kandidatu. Nemci nameravajo postaviti lastnega kandidata. Tudi tukaj se vidi liberalna-socialdemokratska zveza.

— Cesar v Pragi. V Pragi vlada veliko navdušenje, odkar je cesar v Pragi. Posebno je češko ljudstvo navdušeno, ker cesar govori pri vsaki priliki samo češki ali pa najprej češki in potem nemški. Cesar se izraža jako laskavo o prireditvah, in o dokazih udanosti, ki mu jih prireja ljudstvo. Češka pevska društva so priredila 18. t. m. zvečer cesarju podoknico. Pelo je nad 1000 pevcev in pevk.

— Crnagora. Skupšina je sklenila postaviti, da se razpošiljajo politični listi poštnine prosto. Knez je to postavilo že potrdil.

— Posledice kmečkega upora v Rumuniji. Casopisi poročajo o grozovitostih, ki so se dogodile po nemirih v Rumuniji. V Niatu, v bližini Turn-Vererina, so kmetje zažgali in oplenili jako veliko posestev. Šele vojaštvo je naredilo konec temu počenjanju. Boječ se kazni, ubežali so kmetje v gozde in pustili v vasi samo starčke, ki bi jih bili sicer na begu ovirali. Vojaštvo je pogasilo ogenj in vojaški poveljnik, skličejoč se na pravo obležnega stanja, je začel preiskavo zoper zločinca. Ker so pa bili v vasi samo starčki, so jih 25 izmed njih aretirali, med njimi tudi župana Constantinescu, starega že 82 let. Ujetnike so peljali v Putablo, kjer jih je polkovnik Herescu obsodil na smrt. Obsojence so postrelili in 14letni vnuk župana je moral biti navzoč pri usmrčenju svojega deda. Drugi dan so ustrelili še 12 kmetov, ki so jih med tem vje v Corcovi je častnik, vodeč preiskavo zoper uporne kmete, ustrelil župnika in župana, ki sta odločno odklanjali vsako krivdo na uporu. V vaseh Opisor, Balacita, Gvardnica je bilo tudi mnogo kmetov ustreljenih, dasiravno so bili bolni. V Cimpalmare sta nadduhovnik Maracine in njegov tajnik Raptureanu bila po naglem sodu usmrčena, ž njima pa še kmetov. Strogi nastop vojaštva je jako prestrašil kmete, ki bež v gozde, da se tam skrijejo in počakajo, dokler se ne konča obsedno stanje.

— Proti trozvezi. Angleški kralj Edvard si je stavil nalogo, da oslabi moč Nemčije na korist Angleške. Po svojih delih si je kralj Edvard pridobil naslov najbolj čuječega Angleža. Moč Nemčije pa obstoja ravno v trozevi. In da jo oslabi, je obiskal kralj Edvard italijanskega kralja Viktorja Emanuela v mestu Gacti. Seveda ta sestanek trozevi prijazni judovski javnosti ni všeč in cvili zato kakor miš, kadar jo davi mačka.

— Rusija. Med dumo in ministrskim predsednikom Stolypinom je že prišlo do sporazumljenja. Minister namreč pravi, da nima nič proti temu, če odsek za pregled proračuna zaupno vpraša strokovnjake za svet, ne sme pa jih javno povabiti k seji. — Sedaj razpravlja дума kmečko vprašanje. Posebno zanimiva sta bila govora dveh kmečkih poslancev ustanovne stranke, ki sta zaradi kmečkega vprašanja ostro napadala Poljake in Jude ter zahtevala, naj se veleposestnikom odvzame za malo odškodnino zemlja in razdeli med kmete.

— Španska se obožuje z angleškim denarjem. Španska namerava zgraditi z angleškim denarjem nove vojne ladje. Angleži se že pogajajo s španskim mornariškim ministrom z ozirom na zgradbo novih španskih vojnih ladij. Seveda postane Španska še bolj odvisna od Angležev, kakor je že sedaj. To prijateljstvo je naperjeno proti Nemčiji, ker ista hoče dobiti preveliki vpliv v Maroko. Istočasno pa si Angleži zavarujejo s tem prijateljstvom na južnem koncu Španije ležečo trdnjavo Gibraltar, katero imajo v svoji lasti in za katero so jih dosedaj zavidali Spanci.

Razne novice.

* Tečaj za zelenjavo bo na mariborski sadjarski in vinarski šoli od 13. do 15. maja. Oglasiti se je do 8. maja.

* Pomladanske orožne vaje. Za navadne in nadomestne rezervnike je izdalo vojno ministrstvo sledeči red pomladanskih orožnih vaj in sicer za tretji vojni zbor, h kateremu pripadajo slovenske dežele: a) Infanterija in lovci: za rezervnike od 15. do 27. aprila; za nadomestne rezervnike od 29. aprila do 11. maja in od 13. do 25. maja; b) za vojno topničarstvo z 20dnevnimi vajami: pri kornem artilerijskem polku št. 3 in pri divizijskih artilerijskih polkih št. 7 in 9 od 15. aprila, 6. maja, 27. maja, 17. junija in 5. julija naprej; s 13dnevnimi vajami: pri vseh polkih od 22. aprila, 6. maja, 20. maja, 3. junija, 17. junija in 1. julija naprej, pri 7. in 9. divizijskem artilerijskem polku tudi še od 15. julija naprej; c) pri trdnjavskem topničarstvu: pri 4. polku s 13dnevnimi vajami za rezervnike in nadomestne rezervnike od 3. aprila, 29. aprila, 21. maja, 3. junija, 17. junija, 1. julija, in 15. julija naprej; z 28dnevnimi vajami za nadomestne rezervnike od 22. aprila, 2. maja, 17. junija in 15. julija naprej; d) za pionirje 15. bataljona, rezervnike in na-